

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije

www.furs.si, e: furs.mkgp@gov.si
Einspielerjeva 6, 1000 Ljubljana
t: 059 152 930, f: 059 152 959

Uporaba fitofarmaceutskih sredstev v pridelavi okrasnih rastlin v Sloveniji v prihodnje

Dr. Jernej Drofenik
Fitosanitarna Uprava RS

Trenutno stanje:

- **Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih**, (Prečiščena verzija, Uradni list RS, št. 35/2007).

Uporaba FFS pri pridelavi okrasnega cvetja je dovoljena, če je sredstvo registrirano za ta namen rabe.

Trenutno stanje:

Trenutno je v Sloveniji registrirano preko 70 pripravkov namenjenih za okrasno cvetje (vključno s sredstvi namenjeni neprofesionalni rabi).

17 sredstev ima dovoljenje za razširitev registracije (dovoljenje se glasi na vlagatelja, ki je lahko tudi fizična oseba (omejena uporaba samo na vlagatelja))

2 sredstva sta registrirana po principu nujnih sredstev.

Trenutno stanje:

Razlogi za pomanjkanje fitofarmaceutskih sredstev pri proizvodnji okrasnega cvetja:

Ekonomski razlogi vlagatelje (ni interesa za registracijo sredstev zaradi majhne predvidene rabe)

Trenutno stanje:

Fitosanitarna uprava nima podatkov glede pomanjkanja sredstev.

-razen določenih posameznikov, ki so dobili dovoljena za uporabo določenih FFS, drugih informaciji ni.

- poročila s strani nadzora o kršitvah pri uporabi FFS.

Razlog za pomanjkanje sredstev je potrebno iskati v neaktivnosti samih vrtnarjev.

Trenutno stanje:

Zakonske možnosti vrtnarjev:

Razširitev registracij:

Možnost vloge za razširitev registracije določenega FFS, ki je pri nas že registrirano.

-enostaven postopek, vloga se odda na predpisanem obrazcu na Fitosanitarno upravo (vloga za razširitev uporabe registriranega fitofarmacevtskega sredstva za manjše uporabe, na spletni strani FURS)

- Zahtevajo se omejeno število podatkov.

Vlagatelj je lahko posameznik, združenje v imenu proizvajalcev, KGZS ...

Trenutno stanje:

Država regulira samo vplive na zdravje ljudi in na okolje, učinkovitost pripravka, delovanje in fitotoksičnost ter rezistenca so na strani vlagatelja.

Razširitev je enostavna, ker ni vplivov na okolje ter tudi na zdravje ljudi, ki se nanaša na ostanke FFS.

Trenutno stanje:

Registracija nujnega sredstva:

- če v Republiki Sloveniji niso registrirana nobeno sredstvo za varstvo rastlin za določen namen rabe.
- Vlagatelji so lahko podjetja za FFS, združenja, KGZS, fizične osebe.

Potrebni podatki:

Trenutno stanje:

Dober primer koriščenja zakonskih možnosti je društvo proizvajalcev ameriških borovnic.

Do sedaj še nismo dobili vlog s strani združenja vrtnarjev, samo posameznikov.

Tveganje za uporabnika

Pri razširitvah registracij za namene uporabe v zaščitениh prostorih, so z vidiki ocenjevanja tveganja v glavni že pokrite z osnovno oceno, razen ocene tveganja za uporabnika.

Tveganje za uporabnika:

-Ključni element pri razširitvah, predvsem zaradi specifičnosti uporabe FFS v zaprtih prostorih

Tveganje za uporabnika

Kmetijske dejavnosti, kjer je uporaba FFS največja:

- sadjarstvo,
- Vinogradništvo,
- Vrtnarstvo v zaprtih prostorih.

Največja izpostavljenost pa je pri uporabniku v zaprtem prostoru:

Tveganje za uporabnika

Razlogi za veliko izpostavljenost:

- Sredstva se lahko uporabljajo skozi vse leto,
- Uporabnik ni samo tisti, ki tretira ampak je običajno tudi tisti, ki je v zaprtem prostoru prisoten cel čas,
- Vas količina snovi, ki jo vnesemo v sistem, ostane v sistemu,
- Glavnina rabe FFS se nanaša na insekticide in fungicide, ker so tveganja običajno največja.
- Različni načini izpostavljenosti, ki jih pri drugih kmetijskih panoga ni.

Tveganje za uporabnika

Načini izpostavljenosti:

- **Priprava škropilne brozge,**
- **Izvedba tretiranja,**
- **Delo s tretiranimi rastlinami in**
- **Vdihovanje prašnih delcev, ki vsebujejo ostanke FFS.**

Tveganje za uporabnika

Ukrepi za zmanjšanje tveganja:

- obvezna uporaba zaščitne opreme pri pripravi škropilne brozge in tretiranju,
- Zračenje prostora po tretiranju,
- Prepoved vstopa v zaščitni prostor določen čas po tretiranju,
- Obvezna uporaba zaščitnih rokavic pri rokovanju s tretiranimi rastlinami,
- Čiščenje zaščitnega prostora, za zmanjšanje prašnih delcev v zraku,
- Omejevanje dostopa otrok in nosečnic v zaščitni prostor.

Zaključek

- **Zakonske možnosti za razširitev uporab in za vlaganje nujnih sredstev,**
- **Povečati pozornost predvsem tveganju za ljudi, ki delajo v rastlinjakih.**

Hvala za pozornost!

Trenutno stanje:

Nova zakonodaja, ne prinaša bistvenih sprememb v smislu registracije FFS.

- **Še vedno temelji na vlogi vlagatelja, torej podjetja, ki oceni ali določeno rabo registrira ali ne,**
- **še bo potrebna nacionalna registracija,**
- **še vedno se bo smelo uporabljati samo pri nas dovoljena FFS in**
- **vnos FFS iz drugih držav bo še vedno prepovedan.**

Hkrati se ukinja instrument nujnih sredstev.

Trenutno stanje:

Potrebna dokumentacija:

- če v Republiki Sloveniji niso registrirana nobeno sredstvo za varstvo rastlin za določen namen rabe.
- Vlagatelji so lahko podjetja za FFS, združenja, KGZS, fizične osebe.

Trenutno stanje:

Fitosanitarna uprava nima podatkov glede pomanjkanja sredstev.

-razen določenih posameznikov, ki so dobili dovoljena za uporabo določenih FFS, drugih informaciji ni.

- poročila s strani nadzora o kršitvah pri uporabi FFS.

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Nov Zakon o FFS

Rok za implementacijo 14.12.2011

Kaj določa nova zakonodaja.

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Nacionalni akcijski plan,
Integrirano varstvo rastlin (obligatorno)...
Prepoved tretiranja iz zraka.
Usposabljanje prodajalcev, svetovalcev in
uporabnikov FFS.
Testiranje naprav za nanašanje FFS.
Ločevanje prodaje FFS za profesionalno in
neprofesionalno prodajo.

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Pri predlogu Zakona smo upoštevali:

- Določbe iz Direktive,
- Izkušnje iz obstoječega zakona,
- Stališča posameznih interesnih skupin (vprašalnik),
- Politične usmeritve (?).

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Ključne zadeve:

Definicija profesionalnega uporabnika (omejevanje uporabe FFS na profesionalnega uporabnika).

- kdo je profesionalni uporabnik v RS,
- Kako regulirati dostop do FFS tudi neprofesionalnim uporabnikom (javna služba za izvajanje tretiranja).
- Način prodaje FFS (kartica, evidenca v trgovinah, prodaja na recept..., različna mnenja različnih interesnih skupin).

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Izobraževanje: Predavatelji, svetovalci, izvajalci ukrepov;

Izkušnje: slediti ciljem zakonodaje, regulacija tveganja kot posledica rabe FFS.

- kako zagotoviti potrebno znanje predvsem predavateljem (drugi profili),
- pomanjkanje strokovnega znanja glede vplivov FFS,
- formalna izobrazba ne pogojuje izpolnjevanje pogojev (odgovorne osebe, prodajalci...),

Ključno vprašanje:

Kako zagotoviti največji izkoristek finančnih sredstev namenjenih izobraževanju pri doseganju želenih ciljev.

Reorganizacija institucij, ki izvajajo izobraževanje: večja dodana vrednost pri strokovnosti.

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Promet: ali je trenutno stanje glede števila trgovin ustrezno:

Izkušnje: Veliko število specializiranih trgovin;

- strokovna usposobljenost odgovorni oseb in prodajalcev,
- prisotnost odgovorne osebe v trgovini,
- ali je formalna izobrazba zadostni pogoj za opravljanje svetovalnega dela,
- kako ločiti ekonomski interes posamezne trgovine ali podjetja, od vloge svetovanja glede rabe...

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Testiranje škropilne opreme: Ali je trenutno stanje na tem področju zadovoljivo,

Izkušnje: Sistem načelno deluje dobro, je pa ključni problem starost aplikacijske tehnike (ukrepi za doseg boljšega stanja v NAP);

- certificiranje opreme (sprememba zaradi nove Direktive o strojih).

- časovno obdobje med testiranjem...

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

Integrirano varstvo rastlin:

Izkušnje: Trenutni sistem bolj posledica pridobivanja EU sredstev, kot pa sledenje nekim jasnim ciljem kmetijske politike. Nepotrebne dodatne institucije, katerih dodana vrednost je vprašljiva, finančne posledice za uporabnike.

1.1.2014 – obligatorno integrirano varstvo rastlin, povezava na novo finančno perspektivo (ali bo mogoče še financirati IPM kot do sedaj?).

- vključevanje javne službe za varstvo rastlin v sistem IPM,
- prilagoditve navedb na etiketah in navodilih za uporabo za potrebe izvajanje IPM.

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

NAP- nacionalni akcijski načrt:

Bo vključeval: Izobraževanje, promet, testiranje aplikacijske tehnike, IPM...

CILJ: zmanjšanje tveganja zaradi rabe FFS (tveganje za okolje in ljudi). Ni neposredno povezana s količinskim zmanjšanjem FFS.

Kazalniki tveganja: Aktivnosti v NAP, ki bodo pripomogli doseganju ciljev in se bodo vrednotili s kazalniki tveganja.

Načine doseganja ciljev bo potrebno prilagoditi posamezni državi, ključni kazalniki določeni na nivoju skupnosti.

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov

NAP- nacionalni akcijski načrt:

Bo vključeval: Izobraževanje, promet, testiranje aplikacijske tehnike, IPM...

CILJ: zmanjšanje tveganja zaradi rabe FFS (tveganje za okolje in ljudi). Ni neposredno povezana s količinskim zmanjšanjem FFS.

Kazalniki tveganja: Aktivnosti v NAP, ki bodo pripomogli doseganju ciljev in se bodo vrednotili s kazalniki tveganja.

Načine doseganja ciljev bo potrebno prilagoditi posamezni državi, ključni kazalniki določeni na nivoju skupnosti.

